

Informatiebrochure MOERVAART en DURMEKANAAL

YGE

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
AWZ - Afdeling Bovenschelde

142021

Informatiebrochure
Moervaart en Durmekanaal

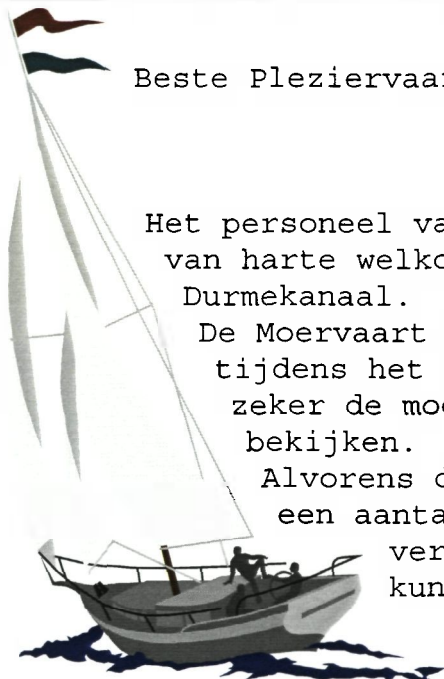
Winterlandschap op de Moervaart afwaarts de Spletterenbrug

Inhoud:

	Blz.
1. Blokvaart op de Moervaart en Durmekanaal tussen Wachtebeke en Lokeren.	4 - 6
2. Routebeschrijving van Moervaart en Durmekanaal. Korte historiek en bezienswaardigheden.	7 - 18
3. Wandelpaden:	
• Het Netelpad	19 - 21
• Het Keyzershofpad	22 - 25
• Het Moervaartpad	26 - 28
• Tussen Moervaart en Zuidlede	29 - 35
4. De Moervaart en Durmekanaal overbrugd.	36 - 40
5. Overzicht vaarweg.	41 - 43
6. Natuurvriendelijke oevers.	44 - 47

1. BLOKVAART OP DE MOERVAART EN DURMEKANAAL TUSSEN WACHTEBEKE EN LOKEREN.

Periode van 1 mei tot en met laatste zondag van september.

Beste Pleziervaarder,

Het personeel van de Afdeling Bovenschelde heet U van harte welkom op de Moervaart en het Durmekanaal.

De Moervaart en Durmekanaal zijn, zoals u tijdens het verloop van de tocht zult merken, zeker de moeite waard om eens van naderbij te bekijken.

Alvorens de tocht aan te vatten willen wij U een aantal praktische inlichtingen verstrekken i.v.m. de bediening van de kunstwerken.

Voor de bediening van de kunstwerken tussen Wachtebeke en Lokeren wordt van 1 mei tot het laatste weekend van september het principe van blokwaren toegepast.

Het blokwaren houdt in dat de Overledebrug en Daknambrug op vaste tijdstippen worden gedraaid, nl. om 10.00 uur, 13.00 uur en 16.00 uur (als bijlage vindt U een uitgewerkt uurschema met de tijdstippen waarop alle bruggen worden gedraaid). Het blokwaren gebeurt alle dagen van de week, dus ook op zon - en wettelijke feestdagen die in deze periode vallen.

De vaartijd tussen Wachtebeke (Overledebrug) en Lokeren bedraagt circa 3.00 uur.

Wij maken er U attent op dat wanneer U een daguitstap naar Lokeren wilt maken U zich om 10.00 uur dient aan te bieden aan de Overledebrug te Wachtebeke, waarna het mogelijk is, U om 16.00 uur terug aan te melden aan Daknambrug om de terugreis te beginnen.

De mogelijkheid wordt u ook geboden om ergens rustig aan te meren tijdens het verloop van de vaart. Ter hoogte van Overledebrug, Terwestbrug en Sinaaibrug is het rustig vertoeven op een terrasje. Bij het verder zetten van uw tocht hoeft U enkel rekening te houden met het bijgevoegde uurschema.

Een praktisch voorbeeld. U legt aan ter hoogte van de Terwestbrug om +/- 13.45 uur. Wanneer U nadien verder wilt varen naar Lokeren om daar te overnachten, vertrekt U om +/- 16.45 uur. Wanneer U echter de Moervaart wilt verlaten dan moet U om +/- 14.45 uur of +/- 17.45 uur afvaren.

U kunt alles rustig bekijken op het uurschema dat als bijlage bij deze informatiebrochure is gevoegd. Voor verdere informatie kan U steeds terecht op volgende telefoonnummers:

Mobiele ploeg te Wachtebeke 0476 - 20 95 84
Mobiele ploeg te Lokeren - Daknam 0476 - 20 95 82
Sectorhoofd Verdegem Danny 0478 - 58 16 17

Volledigheidshalve vermelden wij ook de bedieningsuren van de kunstwerken buiten de voormelde periode van het blokvaren (periode begin oktober tot eind april).

De bediening gebeurt dan op aanvraag van maandag tot vrijdag van 8.30 uur tot 16.00 uur.

De kunstwerken worden dan niet bediend op zaterdag, zondag en wettelijke feestdagen. De bediening wordt slechts aangevat als zij binnen de gestelde tijd volledig kan worden beëindigd.

Telefonische aanvraag voor bediening van de kunstwerken is mogelijk op voormelde telefoonnummers
(bediening 48 uur op voorhand aanvragen).

Alle nuttige informatie betreffende de bediening van de kunstwerken op de Moervaart en Durmekanaal hebt U nu gekregen.

Het personeel van Afdeling Bovenschelde wenst U een boeiende en leerrijke vaart toe op de Moervaart en Durmekanaal.

*Suggesties ideeën en bijkomende inlichtingen zijn steeds welkom bij,
Willy Callebaut Districtshoofd Dender & Moervaart - Durmekanaal: 0478 20 78 20
Danny verdegem Sectorhoofd Moervaart - Durmekanaal: 0477 58 16 17*

UURSCHEMA VAN DE BRUGBEDIENING TIJDENS DE BLOKVAARTPERIODE OP DE MOERVAART & DURMEKANAAL
BEDIENINGSUREN VANAF OVERLEDEBRUG TE WACHTEBEKE NAAR HET CENTRUM VAN LOKEREN

Overledebrug	Kalvebrug	Terwestbrug	Dambrug	Coudembornbrug	Sinaalbrug	Daknambrug	Lokeren
10.00 uur	10.20 uur	10.45 uur	11.15 uur	11.40 uur	12.05 uur	12.30 uur	13.00 uur
13.00 uur	13.20 uur	13.45 uur	14.15 uur	14.40 uur	15.05 uur	15.30 uur	16.00 uur
16.00 uur	16.20 uur	16.45 uur	17.15 uur	17.40 uur	18.05 uur	18.30 uur	19.00 uur

BEDIENINGSUREN VANAF HET CENTRUM VAN LOKEREN NAAR DE OVERLEDEBRUG TE WACHTEBEKE

Lokeren	Daknambrug	Sinaalbrug	Coudembornbrug	Dambrug	Terwestbrug	Kalvebrug	Overledebrug
9.30 uur	10.00 uur	10.25 uur	10.50 uur	11.15 uur	11.45 uur	12.10 uur	12.30 uur
12.30 uur	13.00 uur	13.25 uur	13.50 uur	14.15 uur	14.45 uur	15.10 uur	15.30 uur
16.30 uur	16.00 uur	16.25 uur	16.50 uur	17.15 uur	17.45 uur	18.10 uur	18.30 uur

2. ROUTEBESCHRIJVING VAN MOERVAART EN DURMEKANAAL.

KORTE HISTORIEK EN BEZIENSWAARDIGHEDEN.

De tocht naar Lokeren die u, beste pleziervaarder, gaat maken heeft een lengte van circa 30 km. en is prachtig om te bewonderen.

U zult tijdens deze tocht twee waterwegen bevaren, namelijk de Moervaart (22 km.) en het Durmekanaal (7 km.).

Langs het traject is de natuur afwisselend mooi!

Tot het grondgebied Eksaarde hebben wij aan stuurboord (sb) de Moervaart-depressie en aan bakboord (bb) een zandstrook.

Pleisterplaatsen roepen het verre verleden op : Kelten, Romeinen, Franken, Noormannen, Fransen, Spanjaarden, Geuzen, Engelsen en Schotten, Hollanders en Duitsers passeerden en verwoesten wat graven, meiers, monniken, boeren en arbeiders indijkten, ontgonnen en bouwden.

We bevinden ons volop in de "lage polderlanden" met 6,5m. als hoogste top.

De Moervaart (vroeger de Moere-rivier en in de volksmond de Noordlede) was reeds gekend in de tijd van de Franken. Het eigenlijke uitgraven gebeurde tijdens de Middeleeuwen, de bevaarbaarheid van de Moervaart dateert uit de 15de eeuw.

De Moervaart was samen met de Zuidlede, de Langelede, het Axelvaardeke, het kanaal van Stekene en uiteraard de Durme, zowel van militair-strategische als van economische betekenis voor de regio.

Turf, suikerbieten, bouwmaterialen en aal werden duchtig verscheept. Momenteel rest nog enkel het natuurschoon voor de recreanten.

We vatten onze tocht aan in Mendonk.

Mendonk (vroeger Medmedung = mekkeldonk = zanderige opduiking in moerassig terrein) (sb) is een gemeente die nu tot Groot-Gent behoort.

Naast het beoefenen van de landbouw is Mendonk vooral een woondorp voor de vele pendelaars van de Gentse kanaalzone.

Als woonkern kreeg het enige betekenis in de 7de eeuw.

De abt van de Sint-Baafsabdij in Gent was de heer van Mendonk die een eigen zegel en de rang van graafschap bezat.

Het huidige Sint-Baafskerkje in oorsprong vroeg-gotisch herinnert ons aan Sint-Bavo die destijds in de Mendonkse meersen als kluizenaar zou gewoond hebben. Zijn penitentiesteen waarop hij sliep en/of met zich meedroeg wordt er nog steeds bewaard.

Aan sb passeren wij de Zuidlede die we 20 km. verder opnieuw zullen ontmoeten. Voor kanovaarders en kajakkers is de Zuidlede een must!

Wij onthouden dat de Zuidlede ook langs Puyenbroeck stroomt met zijn Provinciaal Domein dat talrijke recreatiemogelijkheden biedt en gelegen is midden prachtig natuurschoon.

De Moervaart afwaarts de Baelybrug of Spanjeveerbrug

Wij overschrijden de gemeentegrens en bevinden ons op het grondgebied Wachtebeke. De Langelede (gekanaliseerd in 1774) treffen wij aan bb.

De eerste brug over de Langelede noemt men de Pottersbrug, naar de vroegere pottenbakkerswijk.

Verder op de Moervaart bereiken we de Overledebrug. Zuidwaarts (sb) leidt de weg naar het Provinciaal Domein Puyenbroeck en naar Zaffelare, noordwaarts (bb) naar de dorpskern van Wachtebeke.

Wachtebeke (vroeger Wagtebeke of Wachtebecce) is een landelijke gemeente die vooral na de tweede wereldoorlog tot expansie kwam. Historisch mag hier Willem van Steelant vernoemd worden, die als heer van Wachtebeke geridderd werd voor zijn dapperheid in de Guldensporenslag.

In de Spaanse periode had Wachtebeke enig belang binnen de fortengordel die werd opgetrokken tussen Gent en Antwerpen om het grensgebied met de Nederlanden te beschermen.

In de dorpskern treft u de Sint-Catharinahallenkerk (15de-16de eeuw) en de vierschaar (16de eeuw) aan, de huidige bibliotheek.

Nog iets verder aan bb. bevinden zich restanten van het Schoottefort voor het Axelvaardeke.

Aan de Kalvebrug rechts (sb) staat een pompstation.

De pompstations van Moerbeke en Zuidlede regelen het waterbestand van de lager gelegen weide- en landbouwgronden.

Zicht op de Moervaart opwaarts Kalvebrug

De vlakte (meersen) achter de zuidoost (sb) van Mendonk tot Eksaarde staat gekend als de alluviale Moervaart-depressie.

Als moerasgrond werd het gebied door en onder impuls van de monniken van Baudelo en Wulfsdonk drooggelegd om weiland en landbouwgrond te winnen. Eeuwenlang werd er ook turf gestoken die langs de talrijke beken naar de Moervaart werd vervoerd. In de 16de-17de eeuw waren er rond Wulfsdonk ook eendenopvangplaatsen en -kooien. Noordelijk (bb) van de Moervaart bevindt zich een strook zandgrond die gans het Waasland overspant. Hier was eens het Moerewoud met een aanplanting van eiken, beuken en olmen. Nog noordelijker liggen de polders.

Voor wij de grens tussen Wachtebeke en Moerbeke overschrijden, vermelden wij volledigheidshalve aan bb de "Oude Lede", een afwateringsgracht. Samen met de Lede te Lokeren en de Westlede te Zaffelare hebben wij dan alle "Lede's" uit de streek gehad.

Aan het begin van de agglomeratie van Moerbeke vinden we de Terwestbrug. De weg rechts (sb) leidt naar het kasteel van Wulfsdonk, een vroegere heerlijkheid.

In het park kunnen we een plataan met 28 meter kruinbreedte bewonderen. Naar het noorden toe lag eens het omwalde fort Fracipani.

Moerbeke - Waas (van het Germaans Mora = turf ontginningsterrein, en Baki = beek) bestond reeds in Romeinse tijd als woonkern aan de noordelijke heirbaan.

De Romeinen zouden hier reeds met het eikenhout uit het Moerewoud hun boten gebouwd hebben, wat in de loop van volgende eeuwen navolging kreeg.

Het fort en de strategische ligging aan waterwegen is

Moerbeke - Waas niet steeds ten goede gekomen.

De invloed van de abdij van Baudelo was belangrijk o.m. voor de ontginning en de landbouw.

Met een zwaaiikom aan sb, de suikerfabriek van Moerbeke aan bb en de spoorwegbrug voor de boeg, naderen wij de dorpskern met de laatgotische Sint-Antoniuskerk (14de eeuw).

De volgende brug die we op onze tocht tegenkomen is de Dambrug. Destijds beschikten de Franken hier reeds over een vlotbrug om hun vee over te drijven. Ter hoogte van de Dambrug ligt aan sb de weg naar Eksaarde, langs beide kanten omzoomd door een dubbele bomenrij.

Een boogscheut verder ontmoeten we de Coudenbormbrug. De weg aan bb leidt naar het vervallen "Hof van Coudenborme" met de vroegere tiendenschuur en de watermolen van de Baudelo-abdij. Aan sb. ligt de Baudelo-meers.

Wij varen nu op de grens tussen Moerbeke - Waas en Sinaai; op dit rechte stuk van de Moervaart gaat onze aandacht vooral naar het kanaal van Stekene (bb).

Samenloop Moervaart - Stekense Vaart

De monding en het eerste deel van dit kanaal harmoniëren enig mooi met de groene omgeving.

Het kanaal werd oorspronkelijk gegraven door Robrecht van Bethune (de Leeuw van Vlaanderen) en werd nadien verbeterd door de Spanjaarden om voor hun oorlogsschepen en troepentransport een verbinding te hebben tussen Gent en Hulst. Eens Stekene voorbij noemt het dan uiteraard het kanaal van Hulst.

U kan nu een kilometer rustig genieten van het Vette Meersbos aan sb. Vanaf de laatste bosrand varen wij nu op de grens tussen Eksaarde en Sinaai. Hier ligt ook de zuidrand van de Moervaartdepressie.

Op de hogere zandgrond lagen eertijds de Liniewegen, als deel van de verdedigingswerken uit de 16de eeuw. Deze streek is een echt parkland.

Tijdens de zomerdagen hangt er een grijs-blauwe nevel tussen de vele populieren en canada's. Rechts (sb) ligt, tussen het groen, de Kruiskapel uit de 16de-17de eeuw verscholen.

Zicht opwaarts de monding van de Stekense Vaart in de Moervaart

Nog drie boogjes en we komen aan de Sinaaibrug. De weg aan sb leidt naar Eksaarde, deze aan bb naar Sinaai (het geboortedorp en rustplaats van Edgard Tinel met een goedbewaarde dries).

100 meter opwaarts de Sinaaibrug hebben we aan (bb) de Leebeek die uitmond in de Moervaart. Opwaarts de Leebeek (bb) kan u genieten van de mooi herstelde oever, die op een milieuvriendelijke wijze werd hersteld. Namelijk door gebruik te maken van kokosrollen waarin streekgebonden planten zijn ingeplant. Het is de bedoeling van de afdeling Bovenschelde om in de toekomst alle oevers op een milieuvriendelijke wijze te herstellen.

Milieuvriendelijke oever opwaarts Sinaaibrug

We laten u nu enkele kilometers genieten van het groen. Aan Pieraveir (Pieter-Heytensveer) trekken wij de aandacht op de sloep die aan sb gemeerd ligt.

Na de afschaffing van het officiële veer heeft "Marie van het veer" nog jarenlang de wandelaars overgezet.

Deze traditie werd overgenomen door haar familie.

Pieter Heytensveer

Opwaarts Pieter Heytensveer

Kronkelend varen we verder tot de Spletterenbrug : een oude spoorwegbrug die nu als toeristisch fiets- en wandelpad tussen Lokeren en Eksaarde wordt gebruikt.

Spletterenbrug

We bereiken nu stilaan het einde van de Moervaart. Aan sb merk je de afsluiting van de Zuidlede. Hier vloeiden (nu staat het water stil) Moervaart, Zuidlede en Durme samen. Het water wordt hier ook steeds properder.

De Durme : een oude dame op rust.

Enkele bochten nog en we varen de Daknambrug met aan bb het brugwachtershuis voorbij. Het openen en sluiten van deze draaibrug is werkelijk een streling voor het oog. Van dit type brug zijn er in Vlaanderen maar enkele meer bewaard gebleven.

Zicht op de Durme opwaarts Daknambrug

Na de eerstvolgende bocht treffen we achter de dijk aan bb een Reinaertbank (op de Reinaertroute tussen Hulst en Destelbergen). Een tweede bank vinden we op het dorpspleintje van Daknam.

Vanaf de Daknambrug varen we nu tot in het hart van Lokeren. De naam Lokeren wordt voor het eerst vermeld in 1114 en betekent "ingesloten stuk land" of "plaats bij helder water".

Een nederzetting kwam tot stand op de rechteroever van de Durme. In het midden van de 12de eeuw vormde zij een zelfstandige parochie, met landbouw en vlasnijverheid als voornaamste economische activiteiten.

In 1555 kreeg de plaatselijke economie een krachtige impuls toen keizer Karel toestemming verleende een wekelijkse markt te houden. Lokeren telde toen ongeveer 3.000 inwoners en was de grootste gemeente van het Waasland.

In 1562 werd de Sasse vaart gegraven. Niet alleen kreeg Gent zo rechtstreeks toegang tot de zee maar ook het Waasland kreeg een geweldige stimulans. In het bijzonder in Lokeren kwamen scheepvaart en handel tot ongekende bloei.

In de loop van de 17de eeuw werden het marktplein en de kade uitgebreid. De markt behoorde met die van Sint-Niklaas tot de belangrijkste van het graafschap. De 17de en nog meer de 18de eeuw mag als Lokerens "gouden eeuw" bestempeld worden.

Lokeren en de Durme werden in de 18de en 19de eeuw geroemd om het bleken van lijnwaad. In de aanpalende meersgronden werd het per schip aangevoerde lijnwaad gebleekt tot het befaamde "Lokers wit". Het water, de zon en het gras zorgden ervoor dat het linnen nergens witter was dan in de Durmestad. Daarvan getuigen nu nog enerzijds het geklasseerde natuurgebied de Buylaers en anderzijds het stedelijk museum, waarvan de benedenverdieping destijds fungeerde als lijnwaadmeterij.

De aanleg van het kanaal Gent-Terneuzen in de Hollandse periode betekende de doodsteek voor de Durme en ook voor de welvaart van Lokeren. Het stroomgebied werd doormidden gesneden en het water van de Caele vloeide naar de Westerschelde in plaats van naar de Durme, die zo onvoldoende debiet kreeg. Het slib dat langs de riviermonding bij hoogtij door het Scheldewater werd aangevoerd, kwam tot bezinken. Een onomkeerbare verzanding was ingezet.

Rond 1850 kwamen evenwel spoorwegverbindingen tot stand met Gent, Antwerpen en Dendermonde en werd een station gebouwd op de linkeroever van de Durme.

Spoedig ontstonden er nieuwe wijken die het oude centrum gevoelig uitbreidden.

Door de verzanding van de bedding verloor de Durme in de 20ste eeuw haar economisch belang voor de binnenscheepvaart.

Ondertussen dienen er zich evenwel nieuwe recreatieve, sportieve en toeristische perspectieven aan.

De visrijke Durme is een pleisterplaats geworden voor vele sportvissers.

Postgebouw Lokeren

Stadhuis Lokeren

Lokeren is ook rijk aan parken waar het aangenaam verpozen is én aan groengebieden waar het gezellig wandelen en fietsen is. Het landschap en de binnenstad zijn goed bewaard gebleven, het architecturaal patrimonium is een bezoekje meer dan waard.

Gehuisvest in een streng-geometrisch en classicistisch gebouw uit 1846-1847 biedt het stedelijk museum een diverse en uiteenlopende collectie aan, gaande van een merkwaardige collectie Egyptische stukken, prehistorische archeologie tot de reconstructie van een beenhouwerij en een bakkerij van enkele decennia geleden.

In de stadskern trekken vooral de Sint-Laurentiuskerk (1725) met een preekstoel van Theodoor Verhaegen, het rococo stadhuis (1761), de fraaie belle-epoquehuizen en de vele 17de en 18de-eeuwse gevels de aandacht.

Sint - Laurentiuskerk

Eén van de belangrijkste toeristische troeven is evenwel het Europees natuurreservaat Molsbroek. Dit domein van 80 ha is het grootste beschermd gebied van de Durme-streek. Doorheen en omheen het reservaat slingert een grotendeels geasfalteerde wandeldijk van 4,5 km. Deze is steeds vrij toegankelijk en biedt de wandelaar een prachtig uitzicht op een rijk gevarieerde natuur.

Zicht op het natuurreservaat "Molsbroek"

Lokeren is naast een aangename winkelstad ook een plaats waar men ruimschoots tijd maakt voor feesten en culinair genieten. Een greep uit de jaarlijks weerkerende evenementen : de kunst- en ambachtenmarkt op pinkstermaandag in Daknam; de Lokerse Feesten-kermis (begin augustus) en de Kovekenskermiss en stoet, de vierde zondag van september.

Zicht op de Durme in het centrum van Lokeren

Het Keyzershof startplaats van vele wandelingen

*Wij hopen dat u genoten heeft van deze fantastische tocht.
Indien u tevreden bent vertel het verder, indien u suggesties of
opmerkingen hebt, laat ze ons weten.*

Hartelijk dank en tot ziens.

3. WANDELPADEN.

Wandeling 1: HET NETELPAD

Lengte: 9 km
Duur van de wandeling 3 uur

wandeling *niet* geschikt voor kinderwagens

wegbeschrijving

We vertrekken aan de brug over de Moervaart tussen Sinaai en Eksaarde, waar zich aan de overkant van de brug het Keizershof bevindt. De Moervaart, gegraven in de Middeleeuwen, was een belangrijke waterweg voor de schepen met Turf.

We volgen de weg langs deze vaart en het "Vette Meersbos". Voor vele natuurliefhebbers is dit het mooiste deel van de streek. Het is bijzonder rijk aan dieren en planten. Let vooral op de prachtige samenloop van de Moervaart en het Kanaal naar Stekene midden in de bossen.

Samenloop Moervaart - Stekense Vaart

De Moervaart blijven we volgen tot aan de Coudebormbrug. Over dit mooi gelegen ophaalbrugje komt u tot bij de vervallen Tiendenschuur.

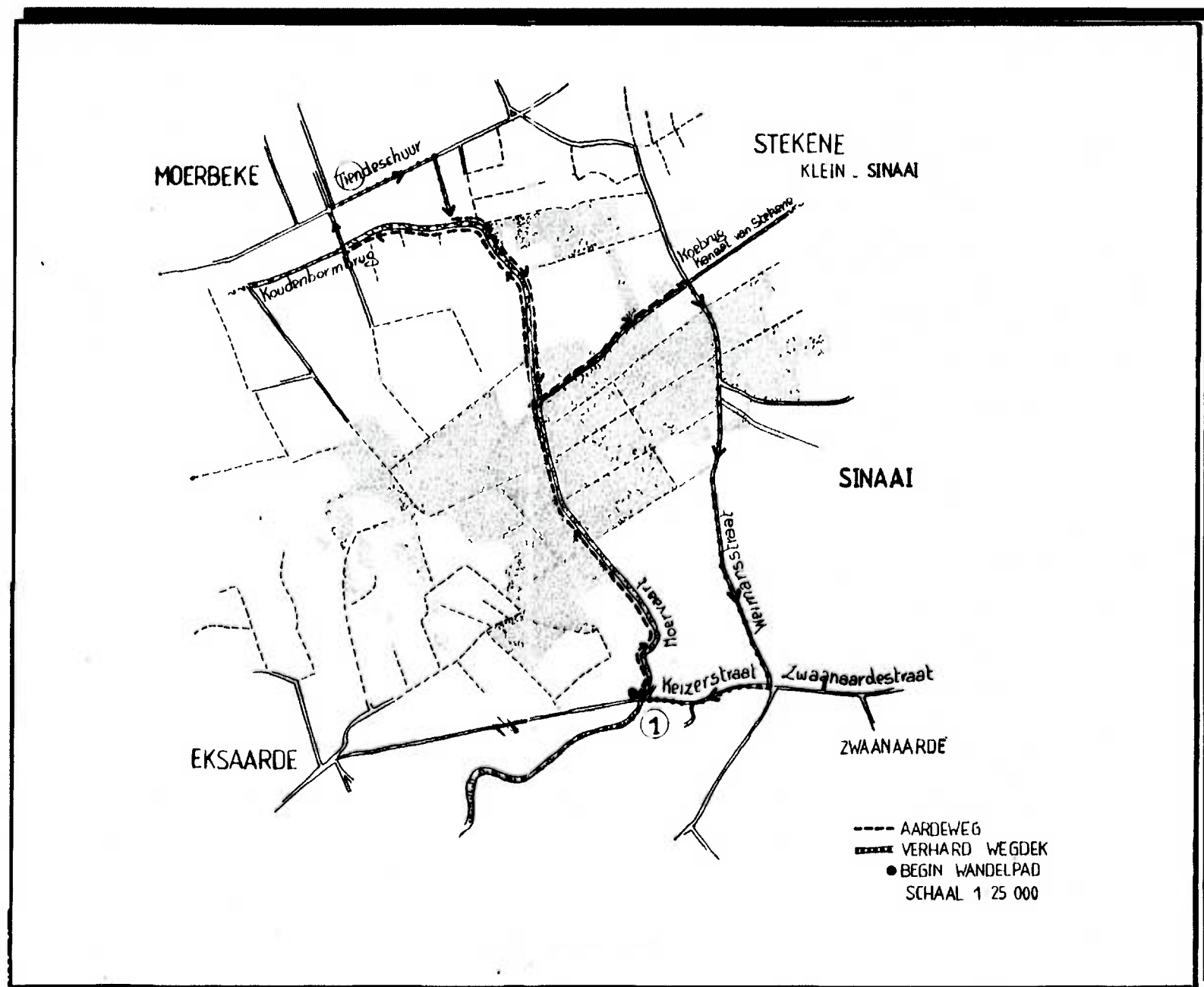

De Coudebormbrug

We slaan nu de weg richting Klein - Sinaai in en volgen deze verder tot de eerste zandwegel. Deze leidt ons terug langs de Moervaart, die we nu in de andere richting volgen. We komen langs het vervallen pompgemaal en bereiken het Kanaal van Stekene. Hier kunnen we nog rustiger genieten van de stilte.

Aan de koebrug slaan we rechtsaf en volgen de Weimanstraat tot aan de wijk Zwaanaarde. Aan het kruispunt slaan we rechts de Keizerstraat in en volgen de weg tot aan het vertrekpunt.

HET NETJELPAD

wandeling 2: HET KEYZERSHOFPAD

Omloop 1: 5 km

Omloop 2: 8 km

Omloop 3: 9 km

wandeling *niet* geschikt voor kinderwagens

wegbeschrijving

Deze wandeling langsheen Moervaart, Sinaaibrug en polders start aan café restaurant Keyzershof te Sinaai. De te wandelen afstand kan zowel 5 als 8 of 9 km bedragen, naargelang de voorkeur van de wandelaar.

We steken de Moervaartbrug over, om dan onmiddellijk links de trekweg die langs de Moervaart loopt in te slaan. Na de Moervaart twee kilometer te hebben gevolgd, bemerken we aan de rechterzijde een pompstation. Hier zijn we aan het Pieterheytsveer. Vroeger werd de veerdienst hier verzorgd door Marie van 't veer die na het stopzetten van de veerdienst door de federale overheid de veerdienst op vrijwillige basis verder zette, Marie is nu niet meer maar de veerdienst wordt nog steeds door één van haar afstammelingen verder gezet. Deze veerman zal graag de wandelaars overzetten die voor de 5 km tocht hebben gekozen.

De wandelaars die de wandeling van 8 of 9 km doen vervolgen de weg langs de Moervaart; we komen aan de oude spoorwegbrug "Spletterenbrug" genaamd. De wandelaars met kleine kinderen nemen hier best de trappen om de oude spoorlijn die werd omgevormd tot wandel - en fietspad te bereiken. Zij steken de Moervaart over en volgen de spoorweg. Een wijds panorama van akkers en velden strekt zich voor ons uit. We wandelen verder tot we aan een kruispunt komen. Slaan hier links de Pontweg in. Voor de verdere wegbeschrijving pikken we in bij de wandelaars van de langste tocht.

Zicht op het spoorlijnpad gezien van op de Spletterenbrug

De laatste groep wandelt verder onder de Spletterenbrug langs de Moervaart. Hier genieten we nog meer van rust en stilte en van de nog ongeschonden natuur.

Aan de samenloop van de Moervaart en de Zuidlede steken we de betonnen dam voorzichtig over. Hier gaat de Moervaart over in het Durmekanaal, we vervolgen dit Durmekanaal tot aan de Daknambrug (deze brug is nog één van de weinig overgebleven draaibruggen die met de hand bediend worden) en slaan linksaf de brug over volgen de Pontweg verder en pikken terug aan bij de wandelaars van de 8 km tocht.

Samenloop Moervaart - Durmekanaal en Zuidlede

Ingangspoort oude hoeve in de Eikelstraat

Zowel de 8 als 9 km - wandelaars volgen nu dezelfde terugweg. We nemen de eerste straat links, de Eikelstraat. In deze straat staat rechts een oude herstelde hoeve met een merkwaardige ingangspoort. We volgen de straat tot deze kruist met Pieter Heytensveer, en slaan de straat links in. Hier komen we aan het traject van de 5 km tocht. We wandelen verder in richting van het keyzershof. We slaan de Wapenaarseindestraat in en bij de splitsing nemen we de baan links, de Heistraat. Vervolgens komen we zo aan de Leebrugstraat, en vervolgen de weg verder. Zo komen voorbij een wijksschool en slaan aan het huis n° 34 linksaf.

De aardeweg waarop we ons nu bevinden bewandelen we over een afstand van ongeveer 50 meter tot we aan de splitsing de kleine veldwegel rechts nemen. We lopen tussen kronkelende akkers door tot we aan de eerste huizen komen. Juist daarvoor slaan we links in, volgen de aardeweg en komen zo terug aan ons vertrekpunt " Keyzershof" .

Bezienswaardigheden.

Pompstation aan Pieter Heytensveer.

Werd opgericht in 1928, en ontworpen door de technische dienst van de Belgische Boerenbond. Het beheer van het pompgemaal is nu in handen van het polderbestuur Moervaart - Zuidlede.

Pieter Heytensveer.

Het veer verbindt de twee straten Moervaartveerstraat en Pieter Heytensveerstraat de wandelaars van de 5 km tocht dienen dit veer te gebruiken.

Oude hoeve in de Eikelstraat.

Oude hoeve opgebouwd in 1786. Vroeger huurhof en - land, eigendom van de consul van Egypte. Rond 1950 kochten de huidige bewoners het huurhof en verbouwden de hoeve. Dit kan men bemerken aan de ramen. Deze waren vroeger opgebouwd uit rondbogen. De twee dakkapellen die in het dak waren ingebouwd zijn nu niet meer te bemerken. Zeldzaam in deze streek is de vierkante ingangspoort met een hoogte van 3.60m.

Wandeling 3: HET MOERVAARTPAD

Lengte: 8 km
Duur van de wandeling 2.30 uur

wandeling *niet* geschikt voor kinderwagens

wegbeschrijving

We vertrekken aan de brug van de Moervaart tussen Sinaai en Eksaarde, waar zich aan de overkant van de brug het Keizershof bevindt.

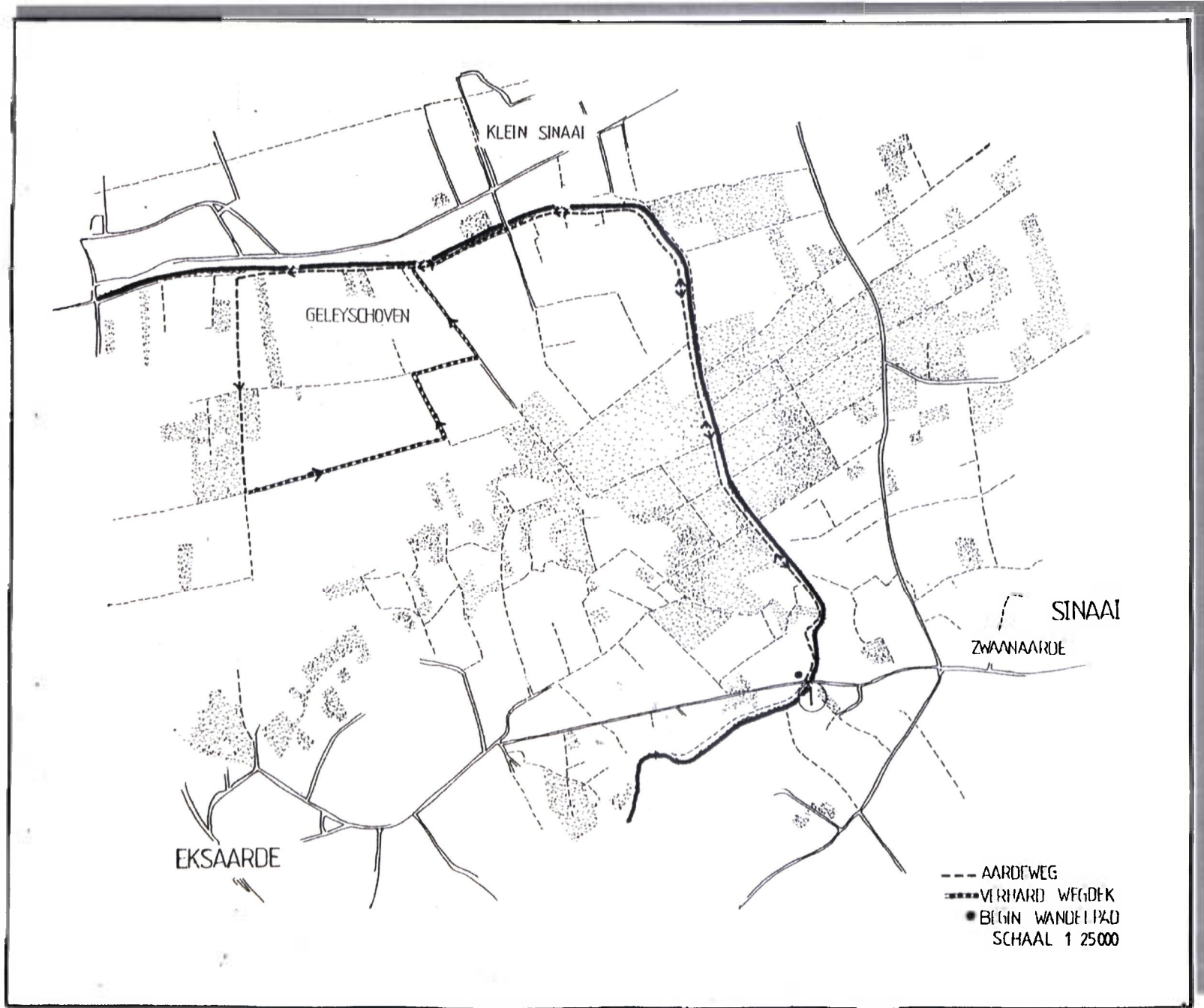
De Moervaart, gegraven in de Middeleeuwen was een belangrijke waterweg voor de schepen met turf. We volgen de weg langs deze vaart en het "Vette Meersbos". Voor vele natuurliefhebbers is dit het mooiste deel van de streek. Het is bijzonder rijk aan dieren en planten.

Zicht op de Moervaart afwaarts de Sinaaibrug

Let vooral op de prachtige samenloop van de Moervaart en het Kanaal van Stekene, midden in de bossen. De Moervaart blijven we volgen tot 600m voorbij de Coudembornbrug, en hier links de populierendreef inslaan door de Meersen van Moerbeke. Hier valt heel wat te beleven als we interesse betonen voor het leven in de sloot: waterplanten, insecten, kevers enz.

HET MOERVAAARTPAD

Samenloop Moervaart - Kanaal van Stekene

We blijven de populierendreef rechtdoor volgen, we laten de eerste weg links liggen en vervolgen onze weg rechtdoor, de tweede weg (betonweg) links slaan we in, die we rechtdoor blijven volgen. We volgen dan de baan mee naar links, daarna naar rechts en komen zo tot bij de dreef, die we links inslaan en die ons rechtdoor terug naar de Moervaart leidt.

Van dan af de weg langs het water blijven volgen tot het vertrekpunt. We zullen er geen spijt van hebben terug te keren langs een deel van het pad dat reeds is bewandeld. We zien het nu anders en wellicht bemerken we een spechtenest, een buizerd of een dodaars die eerst niet was opgevallen. We vergeten hier de tijd en komen op een spontane manier onder de rustgevende invloed van de natuur.

Wandeling 4: Tussen Moervaart en Zuidlede

Omloop 1: 8 km
duur van de wandeling 2.30 uur

Omloop 2: 10 km
Duur van de wandeling 3.00 uur

Omloop 3: 13 km
Duur van de omloop 3.45 uur

wegbeschrijving

Als startplaats kiezen we niet een van de twee parkeerplaatsen van het Provinciaal Domein Puyenbroeck, wel de Terwestbrug te Moerbeke - Waas. De auto kan je erachter laten op de parkeerplaats.

LANGS DE MOERVAART

Zoals het hoort bij de start van een nieuw avontuur nemen we even de tijd om de omgeving te overschouwen. Oostwaarts van Terwest en links van de Moervaart ligt de dorpskom van Moerbeke - Waas.

Vanuit ons standpunt bekeken wordt de dorpskom beheerst door de " Suikerfabrieken van Vlaanderen ". Dit bedrijf is hier al sedert 1868 en zorgde al die tijd voor werk. In oktober, november en december worden daar ongeveer 500 miljoen ton bieten omgezet in ongeveer 70 miljoen ton suiker (of ongeveer 7kg suikerbiet voor 1kg suiker). In die maanden is het druk op de Moerbeekse wegen en hangt er een moeilijk te beschrijven aroma boven het dorp.

Gelukkig is Moerbeke - Waas meer dan deze fabriek. Het is een sfeervol dorp met een bezienswaardige kerk en kasteel (nu gemeentehuis) van waaruit de invloedrijke familie Lippens - tussen 1847 en 1967 was een Lippenstielg liberale burgemeester van dit dorp - generaties langs het doen en laten van de dorpingen loodste. Hier ook maalde en mengde huisschilder Coupé, de vader van de dichter en nog altijd Moerbekenaar Anton van Wilderode, zo geurig zijn verven.

We stappen westwaarts op de zuidelijke dijk van de Moervaart. Voor de goede orde: de Moervaart ligt rechts van ons. Deze rivier heeft zijn brongebied op de zandige hoogten rond Aalter. Ooit passeerden hier platte turfschuiten richting Abdij van Baudelo (waar nog een beschermd tiendenschuur van rest), later binnenvaartschepen vol suikerbieten, nu vooral plezierboten. Oostwaarts Moerbeke, in klein Sinaai, maakt de Moervaart een haakse bocht naar het zuiden. Tussen Eksaarde en Daknam vloeit de Moervaart samen met de zuidlede en wordt het Durmekanaal. De trage Durme bespoelt Lokeren en stort zich nabij Tielrode in de Schelde.

Zicht op de Moervaart tussen Kalvebrug en Terwestbrug

Tot voor enkele tientallen jaren zaten Moervaart, Zuidlede en de honderden sloten en plassen hier in de buurt vol lekkere paling. Paling peuren was een volks tijdverdrijf. Vandaar de vele palingeethuizen hier in de streek.

Het is hier laag en nat. Hoe laag? Tussen de Moervaart en de weg Wachtebeke - Moerbeke slingert zich de hoogtelijn van 5m. links van ons zijn er komvormige depressies van 3.75m. zonder bedijking en bemaling was dit lage moeras, zeg maar schorre.

Meteen ken je de verklaring van de naam Moer(as)beke en de vrijwel totale afwezigheid van bewoning.

Er zijn wel dijken en er wordt wel degelijk gemaald. Vandaar dat er op die van nature zo natte gronden ook akkers zijn. Er zijn treksloten waar blauwe reigers hun kostje vinden. Bij het water staat gele lis schoon te zijn. Leverkruid of koninginnekruid lokt er in volle zomer honderden vlinders. Gewone engelwortel spreidt er zijn schermen open. In de rietkragen vinden de kleine karekiet en gezellen hun geliefde stek. Let ook op het felle fluitekruid (een schermbloemige die in mei overvloedig wit bloeit en dankzij de aanzwellende mestrijkdom bezig is heel Vlaanderen te veroveren) en de velden van Japanse duizendknoop (een elegante, felle groeier met zigzagstengels en driehoekige bladeren).

En dan zijn er nog de canadapopulieren die het landschap en de sfeer van het Waasland zo nadrukkelijk bepalen. We zullen ze gedurende de hele wandeling door ontmoeten.

NAAR PUYENBROECK

Genietend van al dat fraais zijn we een dikke 2 km westwaarts bij de Kalvebrug (1) beland. Alweer zo'n elegante kantelbrug. We zwenken er haaks naar links. Gelijk rechts is er het pompemaal. Verder westwaarts, in Zelzate en bij het kanaal Gent - Terneuzen, duikt de skyline van Sidmar op: dampende koeltorens, witte torenwolken na het blussen van een lading gloeiende cokes, bruine slierten uit de hoogovens.

Na ruim 1 km bereiken we de T (2) aan de rand van het Provinciaal Domein Puyenbroeck. Ooit was dit gebied eigendom van de Gentse St. Baafsabdij. De pogingen van de monniken om hun eigendom droog te leggen mislukte (gelukkig) gedeeltelijk.

Wie het kort wil houden kiest hier voor links en stapt via (6A) naar (6B). Wij, onverschrokken langstappers, zwenken naar rechts en wandelen ongeveer 1 km op de rustige weg rakelings langs de domeinrand. Scherpe waarnemers herkennen onderweg Gelderse roos en twee slingerplanten van bij ons: wilde kamperfolie en (wilde) hop.

Aldus bereiken we de parkeerplaats (3), zwenken daar naar links en komen het 500ha groot Provinciaal Domein Puyenbroeck binnen. Voor mensen met kinderen is dit een belangrijk oord. Daar zijn natjes en droogjes, huurfietsen, roeiboten en waterfietsen, zwembaden, een bloemenweide, sportzalen, minigolf, een treintje en een dierenpark... Er is zelfs een drie sterren camping.

Wij houden het sober, buigen naar rechts en lopen even het bezoekerscentrum binnen om wat info te sprokkelen en de maquette die de omgeving voorstelt te bewonderen. Terug buiten volgen we de pijlen die ons naar het molenmuseum / kasteel (4) voeren. Onderweg is er een dreef van oude, knoestige linden, een vijver, een oranjerie en een ommuurde moestuin. Alle herinneren ze ons aan het paradijselijke kasteelleven van weleer.

Groene pijlen voeren ons over een idyllisch bruggetje met gelijk rechts een ijskelder die nu tot vleermuizenverblijf is omgeturnd (let op de in - en uitvliegopening hoog in de deur). Voorbij de ijskelder voeren de groene pijlen ons naar links. Onder onze voeten zit er door de populierwortels opgestuwd asfalt. Dat komt ervan als je asfalt uitsmeert waar je dat beter niet doet.

Intussen zijn we bij een schuilhuisje beland; daar kiezen we voor rechts; een brug voert ons over de Zuidlede. Over de brug zwenken we gelijk naar links; wel de aardeweg langs de Zuidlede, niet de asfaltweg rechtdoor. We stappen nu op de wilde rechteroever van de Zuidlede? Mee met de stroomrichting dus. Links van ons het riviertje, rechts niets dan kreupelhout en bos. Terloops, wie effen asfalt onder de voeten of de wielen wil, die steekt de brug niet over en beweegt zich op de linkeroever van de Zuidlede.

Zicht op de Zuidlede

Het is hier mooi wandelen. Links duiken af en toe flarden op van het ontspanningsdomein. Rechts is er de natuur die men wijselijk ongeschonden liet en laat. De Zuidlede kabbelt met ons mee. Haar brongebied bevindt zich ver zuid-westwaarts, op de hoogten van het West-Vlaamse Tielt waar ze als Poekebeek begint en voorbij het fraaie kasteel van Poeke vloeit.

Zo ongeveer halweg komen we bij een enorme heuvel, bewoond door onder andere geiten; daar is ook een oud estaminet met een naam die tot mijmeren aanzet: "In d'Ope van Vrede". Hier moeten we kiezen tussen de pijlen **A** en **B**. We kiezen voor pijl **B** en stappen dus naar links, over de brug en dan gelijk weer rechts. We hebben nu de Zuidlede aan onze rechterhand. Aldus bereiken we de Lichtstraat met op de hoek een pompgemaal dat, zo vertelt ons de bodem van de sloot, ijzerhoudend water in de Zuidlede stuwt.

Hier verlaten we de Zuidlede, zwenken er naar links en richten onze schreden naar de gebouwen bij de in- en uitgang (5). Daar is er weer een ruime keuze van natjes en droogjes, toilet, zwembad, telefoon, zelfs tennis en boogschieten. Let ook op de Japanse notenboom (Ginko biloba) ze lijken op loofbomen maar zijn met hun waaiervormige bladeren nauw verwant met de naaldbomen.

WILDWEG NAAR DE ETBOSHOEVE

We dwarsen de enorme parkeerplaats en komen nu op een tamelijk drukke weg. Daar (6) moeten we de keuze maken tussen links of rechts.

Wie minder goed te been is of zich in een rolwagen verplaatst, die raden we aan hier even links te nemen en gelijk rechts (6A) de tamelijk goede aardeweg, de kaarsrechte Hogestraat, in te slaan. Daarna wordt het anderhalve kilometer rustig wandelen met overwegend akkers links en meersen rechts. Scherpe waarnemers ontdekken op de berm enkele forse exemplaren van de breedbladige wespenorchis. Zo ver het oog reikt is er hier geen huis te bekennen. Wel sloten met helder water, blauwe reigers, kieviten, zelfs fazanten die de jacht hebben overleefd.

In 6B botsen de Hogestraatwandelaars op de Etbosdreef. Wie gelijk naar de standplaats wil, die zwenkt hier naar links. Zij die een oude typische boerderij willen bezien die zelfs in Bokrijk niet zou misstaan die zwenken in de T naar rechts en bereiken na een paar honderd meter de Etboshoeve (8) tot voor kort een gezellig estaminet maar nu gesloten. Daar wachten de Hogestraatstappers op de avonturiers die de wilde, af en toe modderige aardeweg op de linkerover van de Zuidlede hebben gekozen.

De Etboshoeve

Om hun keuze goed te kunnen volgen, keren we terug naar de parkeerplaats (6). Bij het verlaten ervan kiezen we niet voor links, wel voor rechts. Na een paar honderd meter vrij drukke weg bereiken we de brug over de Zuidlede (7) met het bekende geel oranje gemeentegrensbord waarop hier prijkt: Eksaarde. De Zuidlede is dus de natuurlijke grens tussen twee gemeenten. Net voor de brug duiken we links tussen de canadapopulieren, de wilgen en het riet de aardeweg in.

De twee kilometer tussen de brug en de Etboshoeve zijn de wildste en de meest boeiende van de tocht. Je zou ze, in het al te ijverige en al te 'nette' Vlaanderen eigenlijk niet meer durven verwachten. Een bewijs dat 'gerust laten' vaak het beste beheer is

en tot de rijkste landschappen leidt. Links zijn er vooral meersen en sloten met de bekende ingrediënten. Rechts zijn er bossen en wild wilgenstruweel. Op plaatsen waar de Zuidlede heel breed en moerassig wordt, groeit dit struweel tot ver in het water.

Zo ergens halfweg stuiten we op een elektrisch gemaal dat water uit de lage meersen naar de veel hoger gelegen en uiteraard bedijkte Zuidlede pompt. Hier kan de wandelaar een interessante gedachte bekruipen: in deze tijden van Europese voedseloverschotten zou het uitschakelen van dergelijke gemalen binnen de kortste tijd een natuurlijk moerasgebied met, met al de daaraan gebonden fauna en flora, doen ontstaan. Keuzes zijn tijdgebonden en kunnen dus wijzigen met de noden van elke periode...

Met dit spinsel nog in het hoofd bereiken we opnieuw de bewoonde wereld, rechts van ons de eerder vermelde Etboshoeve. Wij nemen links en stappen nu pal noordwaarts over een verharde weg in slechte staat waar auto's niet zijn toegelaten. Geen huizen links, geen huizen rechts. Wel akkers waar suikerbiet en -helaas voor het panorama's zo rond augustus ook maïs wordt geteeld.

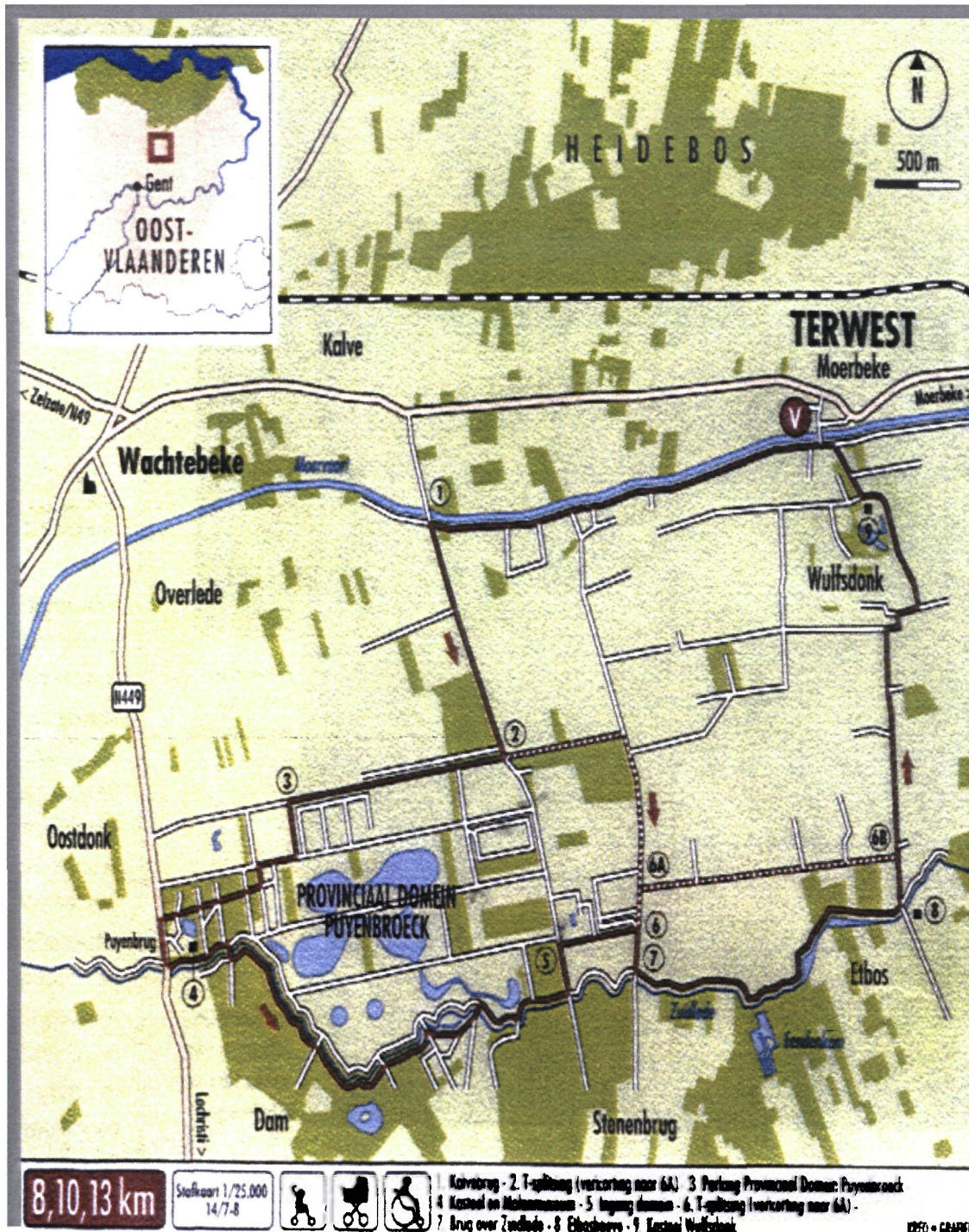
De weg maakt enkele haakse bochten. Onder onze voeten zitten weerbarstige kasseien geprangd tussen stuk gereden betonstroken. Er rijdt al eens een tractor voorbij. In dit vlakke land dat met de hoogtelijn van 4m flirt, is een half metertje lager al genoeg om een kom te doen ontstaan die voor wateroverlast zorgt.

Dreef tussen Moervaart en het kasteel Wulfsdonk

Helemaal in de staart zit er nog een extraatje dat je helaas alleen langs de buitenkant kan bewonderen: het kasteel van Wulfsdonk (9), al vermeld in de tijd van Renardus de vos en Isemgrimus de wolf. Van het kasteel en het park krijgen we helaas alleen wat omringend water te zien, veel schermgroen en een schitterende lindendreef tussen het kasteel en de Moervaart.

Moe, uitgewaaid en tevreden bereiken we de startplaats, de Terwestbrug.

4. De Moervaart en het Durmekanaal overbrugd.

Wat je opvalt als je op de Moervaart en het Durmekanaal vaart, zijn de vele bruggen waar je onderdoor of langs moet. Je vindt er alle types: de vaste brug, de klapbrug, de draaibrug en de hefbrug. Vooral de beweegbare bruggen geven de Moervaart en Durmekanaal een pittoresk karakter.

Vaste bruggen

De meest eenvoudige brug is een vaste brug. Schepen kunnen er gewoon onderdoor varen. Maar de doorvaarthoogte moet wel voldoende zijn om ook grotere en hogere schepen te laten passeren. De spoorbrug van de Gentse haven en de John Kennedybrug zijn vaste bruggen. Hun doorvaarthoogte bedraagt 7,50m.

Baileybrug (= Spanjeveerbrug)

De Spanjeveerbrug te Mendonk is een vaste brug van het Bailey - type, genoemd naar Donald Coleman Bailey, die dit type brug in 1940 ontwikkelde. Een baileybrug lijkt wel op een constructiespel, een meccanobrug. Zo'n brug gebruikte men veel tijdens W.O.II omdat ze snel op te bouwen en af te breken is, zonder zware werktuigen. Ze werd toen voornamelijk gebouwd door of in samenwerking met het Ministerie van Landsverdediging.

De Spanjeveerbrug heeft een doorvaarthoogte van 5,20m. De Spletterenbrug, de Heirbaanbrug en de Spoorbrug te Lokeren hebben een doorvaarthoogte van 4,50m.

Beweegbare bruggen

ophaalbrug of klapbrug

Overledebrug

De eerste ophaalbruggen zijn terug te vinden in de middeleeuwen, in de toegang over de gracht naar de middeleeuwse burcht. Via twee kettingen die door de muur liepen, kon het laatste stuk van het brugdek vanuit het kasteel opgetrokken worden.

Het brugdek bij een ophaalbrug komt verticaal te staan. De brug werkt volgens het hefboomprincipe: het tegengewicht zit in de bovenbouw.

De meeste bruggen over de Moervaart zijn van dit type. Bij beweegbare bruggen is de doorvaartbreedte van belang (bij de bruggen op de Moervaart bedraagt die maar 5,90m). De doorvaartlengte daarentegen is onbeperkt. Alle ophaalbruggen op de Moervaart werden recent gemechaniseerd (voorjaar 2000).

De basculebrug of kantelbrug

Sinaaibrug

De directe opvolger van de ophaalbrug is de basculebrug. Ze heeft geen bovenbouw zoals de ophaalbrug, maar werkt wel volgens hetzelfde hefboomprincipe. Het tegengewicht zit in een, tot aan de oever, verlengd stuk. Onder dat overstekende deel is een kelder waarin het gewicht kan zakken bij opening van de brug. In de kelder is meestal nog plaats voor machines die voor de aandrijving zorgen.

Draaibrug

Daknambrug

Er bestaan twee soorten draaibruggen. Het eerste is er een met twee armen en draaipunt op een voet in het midden van de vaarweg. De Mirabrug in Hamme is van dit Type. Het voordeel is dat je op die manier twee doorvaartwegen krijgt. Het nadeel is dat de brug zelf een deel van de vaarweg in beslag neemt; daarom worden vaak draaibruggen met één arm gebouwd. Die wordt dan vanaf de oever naar de walkant gedraaid.

Voor het evenwicht moet dan wel een groot stuk van de brug boven het vasteland uitsteken.

De enige draaibrug op het Durmekanaal is de Daknambrug die nog met de hand bediend wordt (mechanisatie is gepland in 2002).

Hefbrug

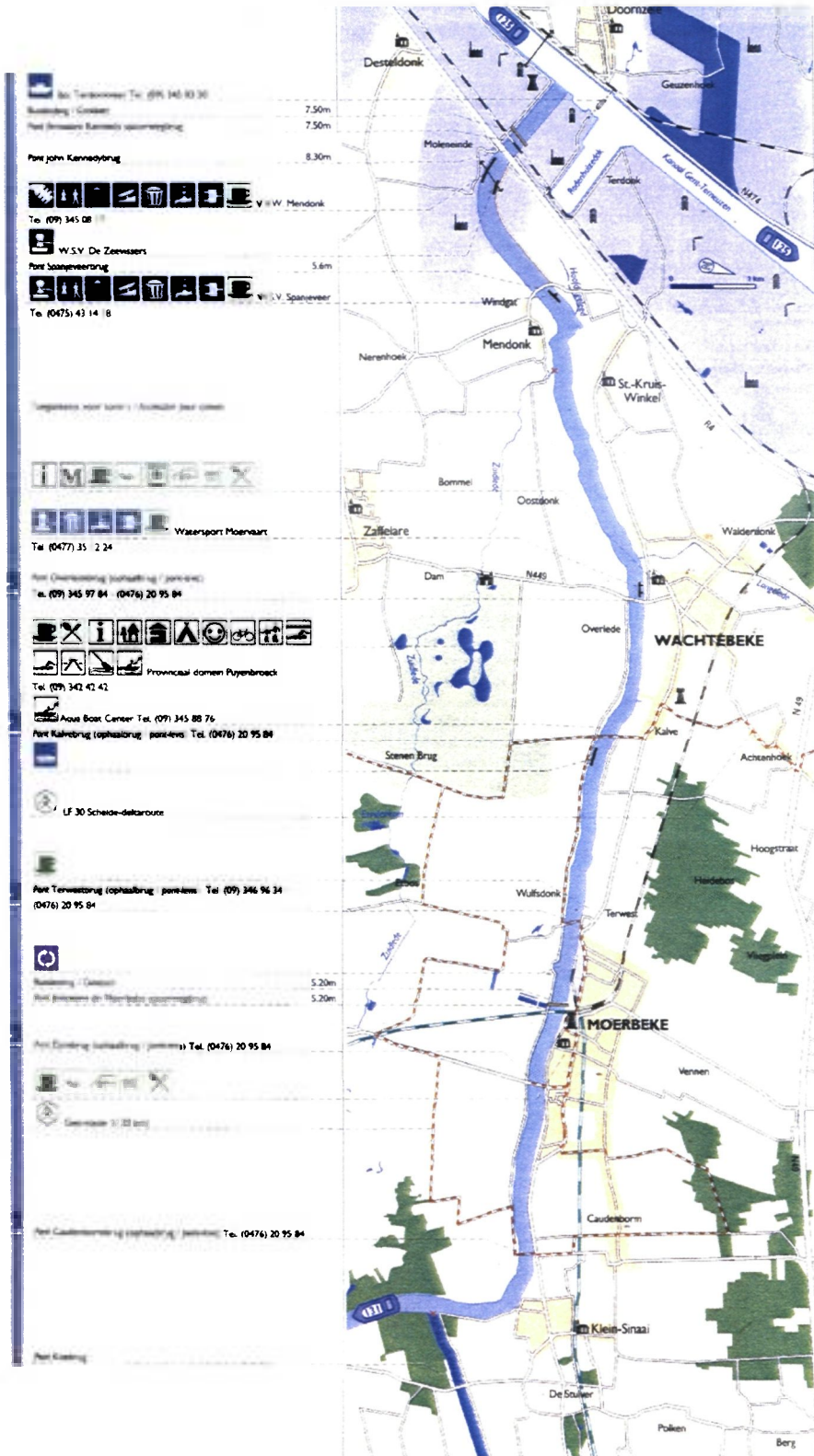

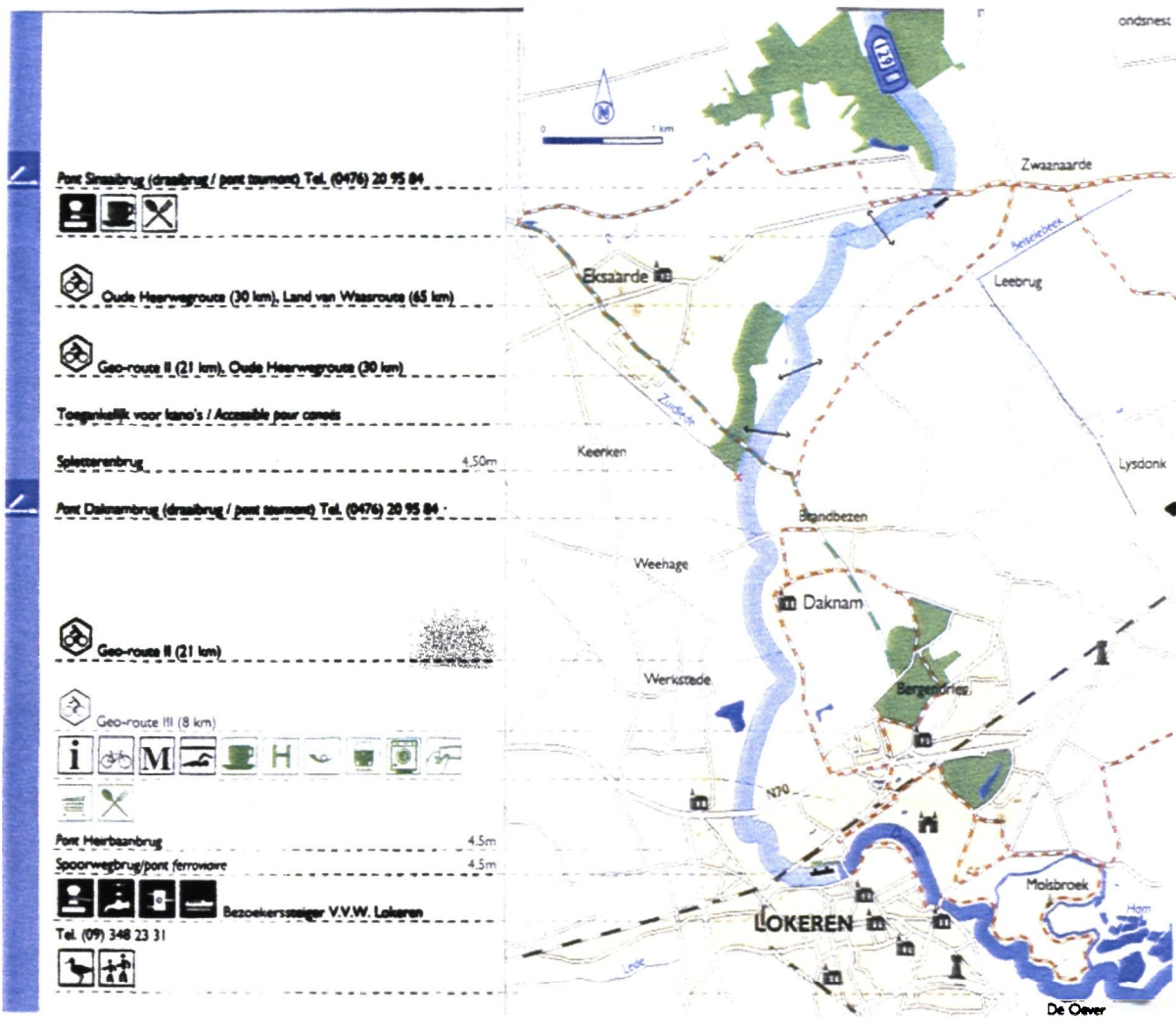
Ophaalbrug ter hoogte van de Suikerfabriek in Moerbeke - Waas

Bij dit type brug wordt het brugdek horizontaal omhoog getild tussen vier heftorens. Grote gewichten hangen aan stalen kabels, die over katrollen lopen.

De enige hefbrug is de oude spoorwegbrug ter hoogte van de Suikerfabriek te Moerbeke - Waas.

5. OVERZICHT VAARWEG.

Pont Smeelbrug (draaibrug / pont steunend) Tel. (0476) 20 95 84

Oude Heerwegroute (30 km), Land van Waaroute (65 km)

Geo-route II (21 km), Oude Heerwegroute (30 km)

Tongvalleik voor ieno's / Accessible pour canals

Spiesserenbrug 4,50m

Pont Daknambrug (draaibrug / pont steunend) Tel. (0476) 20 95 84

Geo-route II (21 km)

Geo-route III (8 km)

Pont Heerbaanbrug 4,5m

Spoorwegbrug/pont ferroviaire 4,5m

Bezoekerssteiger V.V.W. Lokeren

Tel. (09) 348 23 31

Verklaring van de pictogrammen

Explication des pictogrammes

	toiletten	toilettes		toeristische informatie	info touristique
	douches	douches		jeugdherberg	auberge de jeunesse
	milieustation	dechetterie fluviale		trekkershut	gîte pour randonneurs
	aneelvaartzone	zone pour le motonautisme		camping	terrain de camping
	waterskizone	zone pour ski nautique		pretpark	parc de loisirs
	jetskizone	zone pour jetski		fietsverhuur	location de vélos
	scheepslift	ascenseur à bateaux		archeologische site	site archéologique
	scheepstunnel	souterrain		natuurreservaat	réserve naturelle
	verhuur toervaartboten	location bateaux habitable		toegankelijk groendomein	espace vert public
	vertrekplaats rondvaartboot	départ bateau promenade		waardevol landschap	paysage intéressant
	jachthaven	port de plaisance		bezienswaardigheid	attraction
	trailerhelling	rampe de mise à l'eau		museum	musée
	hefkraan	grue		overdekt zwembad	piscine couverte
	afvalcontainer	poubelle		zwemmen in openlucht	natation en plein air
	brandstof aan het water	pompe à carburant fluviale		bewegwijzerde fietsroute	sentier cyclotouristique balisé
	brandstof via wegstation/tankwagen/tankboot	carburant par station de route/camion/bateau		bewegwijzerde wandelroute	sentier pedestre balisé
	openbare telefoon	téléphone public		picknickplaats	aire de pique-nique
	watersportartikelen	articles de marine		zeilen	voile
	scheepswerf	chambre peniche		roeien	aviron
	reparatie/motormersteller	réparation/mécanicien		kajakken/kanovaren	canoë/kayak
	zwaaihom	bassin de virement		windsurfen	planche à voile
	relais	voies		mast	pylône
	aanmeerplaats	halte		fabriek/industrie	usine/industrie
	water	eau		schoorsteen	cheminée
	elektriciteit	électricité		koeltoren	tour de refroidissement
	sluis	écluse		vuurtoren	phare
	beweegbare brug	pont mobile		silo	silo
	veerpont	bac		abdij/klooster	abbaye/monastère
	ontvangstkantoor voor de scheepvaart	bureau de perception pour la navigation		kapel	chapelle
	café/tea-room	café/tea-room		kerk	église
	ziekenhuis	hôpital		toren	tour
	postkantoor	bureau de poste		windmolen	moulin à vent
	spoorwegstation	gare		watermolen	moulin à eau
	wassalon	blanchisserie		kasteel	château
	bankautomaat	distributeur de billets		watertoren	château d'eau
	winkel	magasins			
	restaurant	restaurant			

6. NATUURVRIENDELIJKE OEVERS.

Tot aan het einde van de jaren '80 waren de waterwegbeheerders bij infrastructuurwerken aan de waterlopen weinig bekommerd om de natuurfunctie van de waterloop en het behoud van watergebonden flora en fauna. Vaak was ook de waterkwaliteit zo slecht dat de natuur in en rond het water geen overlevingskansen had. De laatste jaren wordt een geleidelijke verbetering van de waterkwaliteit vastgesteld, zodat de natuur opnieuw mogelijkheden krijgt om zich te ontwikkelen. Maar de aanwezigheid van harde infrastructuurwerken smooit deze ontwikkelingen vaak nog in de kiem.

Hierin komt stilaan verandering. Sinds de tweede helft van de jaren '90 ontstond een manier van denken en ontwerpen die omschreven wordt als natuurtechnische milieubouw (NTMB). De bedoeling hierbij is niet zozeer om actief natuur te creëren, maar wel om geschikte voorwaarden te voorzien die nodig zijn voor de natuur om zich spontaan te kunnen ontwikkelen. In sommige gevallen is het nodig om de natuur daarbij en extra handje toe te steken, door bijvoorbeeld aan te planten waar er geen of moeilijk zaden op natuurlijke wijze kunnen aangevoerd worden.

Een concreet voorbeeld van NTMB die langs de Vlaamse waterlopen al op bepaalde plaatsen werd toegepast, is het vervangen van de steile oevers in schanskorven of beton door zacht hellende oevers, afgewerkt met een (bio-afbreekbare) kokosmat die (spontane) begroeiing toelaat. Deze oevers kunnen dan extra verdedigd worden door een 'harde' vooroeverconstructie, bijvoorbeeld met behulp van gevlochten wilgentenen.

Enkele voorbeelden langsheen de Moervaart en het Durmekanaal:

- De natuurvriendelijke oever op de linkeroever tussen de Langelede afwaarts en de Zuidlede opwaarts gelegen op de grens Gent - Wachtebeke.
- Opwaarts de Overledebrug te Wachtebeke werd een harde oeververdediging bestaande uit gestapelde schanskorven aan de teen voorzien van een kokosrol met vooraf ingeplante plantjes, dit om de harde constructie te onttrekken aan het zicht en de omgeving natuurvriendelijker te maken.
- De natuurvriendelijke oever met voorbeplante kokosrollen op de rechteroever tussen de Ledebeek te Sinaai en het Pieter-Heytensveer te Lokeren.

Natuurvriendelijke oever met harde vooroeverconstructie
bestaande uit gevlochten wilgentenen.

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Samenstelling:

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Bovenschelde - district Dender en Moervaart

Verantwoordelijke uitgever:

Ing. Willy Callebaut
Districtshoofd Dender & Moervaart

Redactie en lay-out:

Danny Verdegem
Sectorhoofd Moervaart en Durmekanaal

Brochure te verkrijgen:

Zeebergkaai 6
9300 Aalst
Tel.: 053 - 76 94 70

Roeiersweg 3
9000 Gent
Tel.: 0477 - 58 16 17

Depotnummer:

D/2002/3241/072

Uitgave:

Gent april 2002

Druk:

Afdeling Logistiek - Digitale drukkerij

Voorraad:

2500